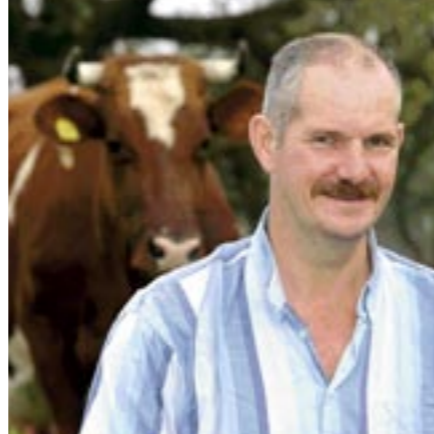

De koeien van de familie Spriensma realiseerden het jongste boekjaar met 3132 euro Nederlands hoogste economisch jaarresultaat.

Een opmerkelijke prestatie gezien de eenvoud van de bedrijfsvoering.

Roodbontproductiekampioene Sanne droeg haar steentje daaraan bij.

Berend Spriensma: 'De koeien moeten veel voer opnemen, dat wil zeggen: vaak voeren en een beetje voeren'

ze staat nog aan de nageboorte.' De twee 'pechkoeien' onderstrepen volgens de veehouder de betrekkelijke verklaring voor de topproductie. 'Een klein koppel koeien heeft weliswaar het voordeel dat er veel in-

veren onder elkaar. Het jaaroverzicht van Berend Spriensma uit het Groningse Ulrum is het enige exemplaar in Nederland waarvan gezegd kan worden dat de rangorde zowel op afdelings- als op provinciaal, regionaal en landelijk niveau op één staat. De koeien van Berend (46) en Zwanetta (45) Spriensma uit het Groningse Ulrum realiseerden het jongste boekjaar

uier. Er kwamen steeds meer koeien die zestig kilogram per dag gaven', verklaart de veehouder.

Desondanks verwacht Spriensma zijn prestatie volgend boekjaar niet te kunnen prolongeren. 'We hebben al twee koeien die wat gemankeerd hebben. Een vaars is aan haar lebmaag geopereerd en een oudere koe had afgelopen week een dode tweeling,

Melken op gev oel

Berend Spriensma: 'Ik vind het mooi om bestaande theorie ën onderuit te halen'

een gemiddelde productie van 11.960 kg melk, 4,46 % vet en 3,64 % eiwit, goed voor het hoogste economisch jaarresultaat van Nederland: 3132 euro. Daarnaast was er een extra aanleiding voor feeststemming in huize Spriensma. Ook Nederlands hoogstproductieve roodbonte, Melsdochter Sanne, staat bij Spriensma op stal.

Driemaal daags melken

'Sanne kalfde op derde kerstdag', grapt Spriensma. 'Ik had mezelf al voorgenomen om over te schakelen op driemaal daags melken zodra zij zou kalven.' Sannes productie van 17.370 kg melk met 4,01 % vet en 3,31 % eiwit zette ze in 307 dagen op de teller. Spriensma hield een herhaling van deze productie bij tweemaal daags melken niet voor mogelijk. Ironisch genoeg nam alleen Sannes melkproductie niet toe sinds hij eind 2004 omschakelde naar driemaal daags melken, ze staat in haar derde lactatie voorspeld op 'maar' 14.475 kg melk. 'Driemaal daags melken is beter voor de uier, dat voorkomt die extreme drang op de

Links: Hilltop T 97-dochter Pauli

Prod.: 3.01 297 10.135 5,50 3,95 LW 112

Rechts: Martina (v. Koerier 104)

Prod.: 5.04 492 19.444 3,75 3,50 LW 94

dividuele aandacht naar de koeien kan uitgaan, daarentegen heeft een enkele tegenvaller in een koppel van honderd koeien weinig gevolgen voor het bedrijfsgemiddelde.' Behalve de overgang naar driemaal daags melken veranderde Spriensma zijn bedrijfsvoering vorig jaar niet.

Gras en brok

Geen maïs, geen bijproducten, de koeien van de Nederlandse topmelker moeten het stellen met gras en een productiebrok. 'Ik vind het mooi om bestaande theorieën onderuit te halen. Volgens de geleerden moeten koeien een vijfgangenmenu krijgen om veel melk te geven, wij doen het op onze manier. We laten het gras ook niet onderzoeken op voederwaarde.'

Mais corrigeert volgens Spriensma fouten als te jong maaien. 'Bij dat snelle, vaak eiwitrijke gras moet je wel andere producten gaan voeren. Ik werk veel op m'n gevoel. Als bijna iedereen klaar is met maaien dan begin ik.' Spriensma pakt de afleverbon van het krachtvoer erbij: '1000 VEM, 115 DVE en ruw eiwit 186. Per kilo levert deze brok in combinatie met het gras ruim 4,5 kilogram melk op. Ik voer dertig ton krachtvoer op 140.000 kilo melk.' De productiebrok kost Spriensma zo'n 17 à 18 euro per 100 kilo, wat gezien de resultaten volgens de veehouder rendabel is. 'Vorig jaar lagen de krachtvoerkosten op 5,0 eurocent per kilo melk, maar het is niet zo dat je met de hoogste productie het meeste verdient.' Het rantsoen mag dan vrij eenvoudig zijn, de frequentie en het moment van melken en voeren komen erg stipt. 'De koeien moeten veel voer opnemen, dat wil zeggen: vaak voeren en een beetje voeren. Dat is zeker op onze aanbindstal belangrijk.' 's Winters verdeelt de veehouder de maximale krachtvoergift van twaalf kilogram over zes porties, gevolgd door een maaltijd graskuil. Het ontbijt start al om

drie uur 's nachts als hij gaat melken, de rest wordt evenredig over het resterende etmaal verdeeld.

Spriensma startte in 1988 op het bedrijf van zijn schoonvader met een raszuivere blaarkopveestapel van 5000 kg melk per koe. Vanaf 1991 bracht hij de eerste Holsteingenen in. Heterosisinvloeden spelen bij de huidige productie geen rol meer, denkt Spriensma, al dragen twee van zijn koeien nog altijd de blaarkoptooi. Daaronder is Hilltop T 97-dochter Pauli, die vorig jaar de tweede plaats innam bij de roodbonte vaarzen.

Net als de voederwinning is de fokkerij voor Spriensma een gevoelskwestie. 'Redford is mijn favoriet, maar ik gebruik veel verschillende stieren.' Namen als Kian, Ferdinand en Koerier 108 passeren de revue. 'De laatste jaren leg ik meer nadruk op gehalten. Gehalten moet je fokken, op melkproductie kun je net zo lang voeren tot de koe geen extra voer meer opneemt.'

Hercontrole

Naast het melkgeld verwerft Spriensma inkomen uit de 13,5 hectare grote akkerbouwtaak. 'Ik zou in de toekomst het liefst groeien in het melkvee, vorig jaar kochten we 40.000 kilo melkquotum.' Op dit moment zegt Spriensma genoodzaakt te zijn een financiële pas op de plaats te maken. De vijf dagen per week dat hij actief is als monsternemer vullen het inkomen aan. 'Er zijn boeren die daarom twijfelen aan de betrouwbaarheid van onze productie en zeggen: ja, hij is zelf monsternemer, zo kan ik het ook. Ik had al lang een hercontrole verwacht, maar dat is nog nooit gebeurd. Je kunt niet meer knoeien; MPR-zuivel vergelijkt de opgeschreven productie met de tankinhoud, wijk je meer dan zes procent af, dan krijg je bericht.'

Het productieniveau beschermen door teleurstellende koeien te verkopen of op afmesten te zetten is evenmin een foeje dat de veehouder voorstaat. 'Al zou ik het willen, de mogelijkheden heb ik er niet voor omdat we veel stierkalveren krijgen, dan kun je niet selecteren.'

Al met al blijft de productie opmerkelijk gezien de relatief eenvoudige omstandigheden. Is er naast hard en aandachtig werken dan echt geen geheim? 'Vitamine L', zegt Zwanetta Spriensma. 'Liefde voor de koeien, hij voelt de koeien feilloos aan en de koeien hem.'

Tijmen van Zessen